

14.06.08.

OSNOVNI SUD U PODGORICI**K.br.05/1295****Dana, 16.11.2007.godine****UIME NARODA**

OSNOVNI SUD U PODGORICI kao prvostepeni, krivični, po sudiji Evici Durutović kao sudiji pojedincu, uz učešće zapisničara Ivanović Ivane, u krivičnom predmetu protiv okrivljenog Nikolaidis Andreja iz Ulcinja, zbog krivičnog djela kleveta iz čl.196 st.2 KZ CG, po privatnoj tužbi tužioca Emira Kusturice koga zastupa punomoćnik adv.Marika NOvaković iz Podgorice, nakon održanog glavnog javnog pretresa dana 16.11.2007.godine u prisustvu punomoćnika priv.tužioca Emira Kusturice – adv.Marike NOvaković, okrivljenog Andreja Nikolaidisa i njegovog branioca adv.TAmare Durutović, donio je a dana 20.11.2007.godine javno objavio

PRESUDU**OKRIVLJENI:**

ANDREJ NIKOLAIDIS JMB 0705974174172198, od oca Jovana i majke Slavice, rođene Lubarda, rodjen 07.05.1974.godine u SArajevu, nastanjen u Ulcinju – Masline bb, Grk, državljanin BiH, novinar i književnik, zaposlen u »Monitor« - kolumnista više časopisa, oženjen, bez djece, završio srednju školu – I gimnaziju u SArajevu, vojsku nije služio, slabog imovnog stanja, ranije neosudjivan

KRIV JE**Zato što je:**

DA na 28.05.2004.godine kao autor teksta u broju 710 Crnogorskog nezavinsog nedjeljnika »Monitor« na strani 48 i 49 objavio tekst pod naslovom »Dželatov šegrt« i nadnaslovom »Emir Kusturica, pravoslavni hrišćanin« u kome je naveo izmedju ostalog: »...te budući da više nikome nije trebao Bošnjak koji tvrdi kako su SRbi u

pravu što zatiru Islam u Bosni, Kusturica je bio manje atraktivan za medije... Nije bio tu da sa njima ispaljuje topovske salve po Crnom vrhu, Bjelavama i Baš-čaršiji , ali im je svojim umjetničkim i medijskim pregalaštvom kad je god mogao pružao alibi za svakog ubijenog muslimana koji nije želio da prizna da je porijeklom »pravoslavni hrišćanin«... i time putem štampe iznio tvrdnje koje su neistinite, koje škode časti i ugledu pravatnog tužioca,

- čime je izvršio krivično djelo klevete iz čl.196 st.2 u vezi st.1 Krivičnog zakonika CG ,
- pa ga sud primjenom citiranih zakonskih odredbi te čl.2,4,5,32,39 i 42 Krivičnog zakonika CG , te čl.199,202 i 364 Zakonika o krivičnom postupku CG

OSUDJUJE

Na novčanu kaznu u iznosu od 5.000 (pet hiljada) eura koju je dužan da uplati u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude ovom sudu.

Ako se ova novčana kazna ne plati u određenom roku, sud će je zamijeniti kaznom zatvora tako što će se za svakim započetih 25 (dvadeset pet) eura novčane kazne odredi jedan dan kazne zatvora, s tim da kazna zatvora ne može biti duža od šest mjeseci.

Dužan je okriviljeni da na ime troškova krivičnog postupka – paušala uplati ovom sudu novčani iznos od 50 eura u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudne naplate.

Obrazloženje

Privatnom tužbom tužioca Emira Kusturice podnijetoj preko punomoćnika adv.Mariika Novaković od 03.06.2004.godine stavljeno je na teret okriviljenom Andreju Nikolaidisu izvršenje krivičnog djela kleveta iz čl.196 st.2 KZ CG.

Presudom Višeg suda Kž.br.437/05 od 11.11.2005.godine ukinuta je presuda Osnovnog suda u Podgorici K.br.04/544 od 09.11.2004.godine i predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno sudjenje.

Punomoćnik privatnog tužioca je u ponovljenom postupku ostala pri podnijetoj privatnoj tužbi protiv okrivljenog Andreja Nikolaidisa i predložila da sud istog oglaši krivim, osudi po zakonu, obaveže na plaćanje troškova krivičnog postupka.

Okrivljeni Andrej Nikolaidis je u ponovljenom postupku u svojoj odbrani u bitnom naveo da je po zanimanju novinar, zaposlen u časopisu «Monitor», a radi i kao kolumnista dnevnog lista «Vijesti» iz Podgorice, te «Slobodna Bosna» iz Sarajeva, bio je urednik emisije koja se prikazivala na TVCG a bavila se filmskom kritikom i zvala se «Fabrika». Dodao je da je kao urednik emisije «8 mm» na TVCG, koja emisija se takodje bavila filmskom kritikom. Kao novinar «Monitora» napisao je članak «Dželatov šegrt» koji je objavljen u tom nedeljnem časopisu dana 28.05.2004.godine. Tekst je napisao sa punom sviješću i odgovornošću za ono što je napisano, a motiv objavljivanja tog teksta je sukob statova i ideja između njega i g-dina Kusturice, drugim riječima njegovo vidjenja svijeta je drugačije od vidjenja svijeta Emira Kusturice. Dalje je naveo da je privatni tužilac politički veoma angažovan intelektualac, jer ne samo da je isti režiser već je režiser i osoba koja daje političke izjave. Prilikom pisanja spornog teksta prvenstveno je imao u vidu intervju koji je Emir Kusturica dao francuskom časopisu «Figaro» 2004.godine, a koji je prenio nedeljni časopis «Start» i iza svake riječi navedene u spornom tekstu u «Monitoru» stoji, jer sve što je napisao bazira se, s' jedne strane na izjavama samog Emira Kusturice, a s' druge na tekstovima objavljenim o Emiru Kusturici u časopisima: «Monitor» (tekst STanka Cerovića iz 1995.godine), «Republika» (tekst Pavla Raka 31.07.2003.godine), «Nin» (tekstovi od januara 1997.godine).

Okrivljeni je naveo da mu nije poznato da je privatni tužilac bilo koga od pomenutih autora tužio zbog toga što su pisali.. U svojoj odbrani okrivljeni navodi da je tačno sve što je napisao u svom tekstu i da to sve logično proizilazi jedno iz drugog. Kada piše u tekstu «... te budući da više nikom nije trebao Bošnjak koji tvrdi kako su Srbi u pravu što utiru Islam u Bosni, Kusturica je bio manje atraktivan za medije» njegovo razmišljanje i pisanje proizilazi iz onoga što je Emir Kusturica naveo u svom intervjuu u listu «Figaro»: «Niko naravno ne može opravdati što su SRbi učinili u Bosni...» što je okrivljeni protumačio kao njegovo opredjeljenje za odredjenu stranu u borbi koja se vodila u Bosni, a u Bosni je izvršeno etničko čišćenje i zatiran Islam, po mišljenju okrivljenog. Okrivljeni smatra da sve ono što je Emir Kusturica dao u svojim intervjuiima raznim časopisima u različitim periodima o sopstvenoj vjerskoj pripadnosti je podložno komentarisanju, tako da dio teksta koji se bavi ovim, zasnovan je upravo na iskazu samog Emira Kusturice i vidjenja okrivljenog te njegove izjave. Osim intervjuja Emira Kusturice listu «Figaro», okrivljenom je, po njegovim riječima, prilikom pisanja teksta bilo prisutno i angažovanje Emira Kusturice sa Miloradom Vučelićem, javna bliskost sa Miloševićem i njegovim režimom, podrška RTS-a njegovom radu što je sve jasno govorilo da on staje na stranu Beograda a ne Sarajeva. Čitajući pasus iz «Figaro»-a: «...Srbi su instalirali svoje topove oko Sarajeva...» po mišljenju okrivljenog je potvrda onoga što je on napisao u spornom tekstu da je Emir Kusturica pružio alibi za bombardovanje Sarajeva. Kao potvrdu takvog zaključivanja okrivljeni navodi izvod iz teksta autora Pavla Raka objavljen u časopisu «Republika» pod naslovom «Zločin je zločin a nacizam je nacizam», iz kojeg teksta je okrivljeni zaključio da je Emir Kusturica prepoznao ideološku bliskost sa čovjekom koji je u vrijeme rata došao turistički u Sarajevo i bacio nekoliko granata i vjerovatno ubio nekoliko ljudi. Inače, po riječima okrivljenog, Pavla Raka ne poznaje ali vjeruje časopisu «Republika» koji je elitistički časopis, a ovog autora i ovu novinu Emir Kusturica nije tužio. Medijiški angažman Emira Kusturica kojim je pružio alibi za svakog ubijenog muslimana, pored navedenog, je davanje intervjua raznim časopisima, a i snimanje «Underground»-a.

Dodao je da je tačno da se od sredine devedesetih bavio filmskom kritikom i na televiziji i u časopisima za koje piše, posebno za «Monitor», no ovaj tekst nije filmska kritika, već je komentar i reakacija na

intervju koji je objavljen u listu «Figaro» 2004.godine, zbog čega se i njegov tekst pojavljuje 2004.godine jer je on kolumnista, i što je njegov zadatak da se bavi tim stvarima i što mu je urednik dao intervju i temu teksta i rekao da napiše što je okrivljeni i uradio. Istakao je da je Esad Kočan njemu naložio da uradi ovaj tekst i rekao mu da bi bio otpušten da nije napisao upravo ovakav tekst. Takva je sudbina autora koji podliježe krivičnom gonjenju iako je nalog bio od strane urednika. Što se tiče urednika «Slobodne Bosne» on je učestvovao u tribini gdje je bio prisutan i Emir Kusturica i izvjesni Šajo. TA tribina je bila prije rata i na toj tribini je Šajo prijetio Emiru Kusturici, čak je pokazivao i pištolj. To je ono što su njemu prenijeli. Dakle, sukob između izvjesnog Šaja i Emira Kusturice je mnogo ranije nastao od objavljivanja njegovog teksta. Njegov tekst svakako nije produbio tu netrepljivost između Emira s jedne strane i polukriminalnog svijeta iiz Sarajeva, kojem je navodno pripadao ovaj Šajo.

U završnoj riječi okrivljeni je naveo da u spornom tekstu nije iznio nijedan novi politički podatak a samim tim ni podatak koji bi se mogao smatrati klevetom. Jeste iznio više vrednosnih sudova izraženih manje ili više direktnim metafričkim ili ne govorom. SVi ti vrednosni sudovi su iznošeni i ranije u polemikama tzv.novih francuskih filozofa prije svega Anri Levija sa Kusturicom, te u tekstovima koji su o Emiru Kusturici pisali STanko Cerović, kao i jedan od najvećih pisaca ovih prostora Mirko KOvač. Konstatovao je kako je silom zakona tri i po godine bio tretiran kao kriminalac i kako je tokom tog vremena imao desetine , a broj se bliži stotinu prijetećih poziva, o čemu postoji uredna dokumentacija u MUP-u Ulcinj, gdje je on pozive i prijetnje prijavljivao, a neki od njih su razriješeni, sve to zbog teksta za koji je nekoliko hiljada ljudi, a medju njima i neki od vrsnih intelektualaca sa ovim prostora, poput Mirka Kovača, Dušana Matjajevića, na koji su oni reagovali peticijom , u kojoj je stajalo «Smatramo da je Andrej Nikolaidis napisao istinu». Na kraju je istakao da je tužilac nakon što je njega tužio za klevetu jer je on na ovaj način vrednovao njegovu političku aktivnost , u intervjuu BEogradskim medijima izjavio kako je jedina greška Slobodana Miloševića to što je mislio da SRBa ima 250 miliona, i što nije imao dvije atomske bombe , što je spektakularan prilog mirnom razrešenju konflikata na Balkanu. I dok je tekao ovaj proces u Podgorici protiv njega, tužilac je u Buenos Ajresu držao koncert , a ta se kaseta može kupiti širom Crne Gore, gdje je kamera uhvatila taj simbolički trenutak gdje on više «Ko ne voli RAđovana , ne video Djurdjevdana».

Branilac okrivljenog je u završnoj riječi u bitnom navela da u spornom tekstu čiji je autor okrivljeni nema ni jednog elementa krivičnog djela kleverte . Direktni povod za pisanje teksta predstavlja intervju Emira Kusturice dat novinaru «Figaro»-a , a koji intervju je prenesen u časopisu Start i dnevnim novinama «Pobjeda». Taj tekst i taj intervju pročitao je urednik Monitora i naložio okrivljenom da da osrt na taj intervju što je ovaj i uradio. Na taj način se objašnjava odakle to da se baš 2004.godine piše o Emiru Kusturici iako je od snimanja filma «Underground» prošlo više od 8.godina, odnosno kada su davno završeni ratovi na ovim prostorima. Branilac je posebno ukazao da je neophodno dozvoliti slobodu novinarske interpretacije i da su granice prihvatljive kritike za javne ličnosti veće te ukoliko novinar ne bi mogao malo slobodnije da se izražava u svom tekstu, pa čak i da ima dozu pretjerivanja u cilju bolje prodaje novina, njegova sloboda izražavanja bila bi ugušena. Okrivljeni se bavi filmskom kritikom i prati dešavanja na tom polju i zna da se Emir Kusturica nije nikada javno ogradio od dešavanja u Bosni. Njih dvojica su istovremeno otišli iz Bosne, s tim što je Emir Kusturica otišao za BEograd i tamo je jako dobro prošao, pa s obzirom da su iz iste sredine njen branjenik je posebno osjetljiv na izjave Emira Kusturice. Po navodima branioca, Emir Kusturica jeste bio blizak režimu Slobodana Miloševića i RTS ga je pomagala. Možda za samo snimanje filma «Undrground» nije bila u pitanju visina novčanog iznosa ali je imao potporu tog i takvog RTS-a u drugim vidovima, kao što je imao potporu i u režimu. Branilac je ponovio da u spornom tekstu nema clemenata krivičnog djela kleverte pa predlaže da sud okrivljenog oslobodi od optužbe. Opreza radi u završnoj riječi je navedeno da u medijima okrivljeni nigdje nije naišao da je Emir Kusturica bilo koga tužio za tekstove objavljene o njemu, pa je samim tim doza opreza kod njega bila manja prilikom pisanja ovog teksta. Osim toga časopis Monitor nema neki veliki tiraž i razumljivo je da je on dostupan manjem broju gradjana nego druge novine koje izilaze u Srbiji, a u

kojim novinama su izlazile negativne kritike o Emiru Kusturici , što se vidi iz priloženih tekstova. Branilac je dodao da ukoliko sud nadje da je okrivljeni kriv za izvršenje ovog krivičnog djela ima u vidu činjenicu da na strani okrivljenog stoji brojne olakšavajuće okolnosti , posebno da nije kažnjavan, da se korektno držao pred sudom, da je porodičan čovjek, da izdržava svoju porodicu, naglašavajući da je okrivljeni srednjeg imovnog stanja, s obzirom da je za ovo krivično djelo u zakonu predviđena novčana kazna.

Branilac je u postupku u svojoj završnoj riječi iz prethodnog postupka dodala da je osnovni cilj pisanja ovog teksta bio da prikaže bliskost Emira Kusturice režimu Slobodana Miloševića, i da on nije imao nikakvih zlih namjera u odnosu na Kusturicu, već je tekst bio uključivanje u javnu debatu koja je kod nas bila aktuelna već duži vremenski period a vezana za suočavanje sa prošlošću. Naglasila je da je i sam Kusturica u svom izlaganju kada je bio saslušan kao tužilac naveo da on jednostavno mijenja mišljenja kada ga vrijeme demantuje. Samim tim on potvrđuje da je nekada podržavao ideje Slobodana Miloševića i da je bio vrlo blizak toj političkoj strukturi. Privatni tužilac je pred sudom rekao kako je on u jednom intervjuu objasnio svoja vjerska osjećanja , međutim oni raspolažu dokazima da se on ne u jednom već u velikom broju intervjuja izjašnjavao o svojoj religijskoj pripadnosti. Pisanje ovog teksta nijednog momenta nije imalo za cilj bavljenje vjerskim osjećanjem Emira Kusturice. Što se tiče eventualne štete koju je tekst proizveo za privatnog tužioca odbrana je mišljenja da je tek nakon nekoliko insistiranja od strane suda pojasnio da je on imao uz nemiravajuće pozive, i to 5-6 poziva kako on kaže, ako ih je uopšte i bilo, kod prosječnog čovjeka ne može izvazvati nikakav duševni poremećaj. ŠE mogaće povezati to pitanje sa tekstrom koji je napisao ovde okrivljeni. Vezano za dokaze koje je sud odbio na pretresu , a koji su nedavno priloženi sudu , odbrana je istakla da se oni dobrim dijelom odnose na izjašnjavanje Kusturice u pogledu njegove vjerske, nacionalne pripadnosti, jer nacionalna pripadnost očigledno je po Kusturici opredjeljujuća i za njegova vjerska osjećanja. Odbrana je naglasila da bi donošenje bilo koje osudjujuće presude bilo protivno čl.10 Evropske konvencije i praksi EVropskog suda vezano za primjenu tog člana, jer je u pitanju tekst koji u jednom metaforičnom smislu govori o bliskosti Kusturice Miloševiću. Međutim, u slučaju da sud doneše osudjujuću presudu i da izrekne najnižu propisanu kaznu, to je i suviše visoki iznos novčane kazne koji je opet u suprotnosti sa pomenutim članom Evropske konvencije i praksom Evropskog suda, s obzirom na odnos između prosječne novinarske zarade i zaprijećene kazne od 5.000 eura, više nego očigledna disproporcija koja bi neminovno vodila i vodi autocenzursi od strane novinara.

Okrivljeni je u cijelosti prihvatio završnu riječ svog branioca.

Sud je u dokaznom postupku pročitao tekst »Džefatov šegrt» sa nadnaslovom «Emir Kusturica pravoslavni hrišćanin» objavljen u nedjeljnju listu »Monitor» 28.maja 2004.godine, pročitan je tekst objavljen u časopisu »Start» pod naslovom »Kusturica : Ja sam pravoslavni hrišćanin» sa oznakom da se radi o prepisu iz časopisa »Le Figaro», pročitan je tekst objavljen u časopisu »Republika» br.312-313 od 31.07.2003.godine autora Pavla Raka pod naslovom »Zločin je zločin a nacizam je nacizam», pročitan je tekst objavljen u časopisu »Monitor» 02.juna 1995.godine autora STanka Cerovića pod naslovom »Trijunf manipulacije», pročitana je polemika Emira Kusturice , Dobrice Čosića objavljen u časopisu »Nin» januara 1997.godine, izvršen je uvid u fotokopiju fotografije iz 1995.godine (po navodima odbrane), pročitani su izvodi – citati Emira Kusturice objavljeni u časopisu »Start», na saglasan predlog stranaka pročitan je iskaz privatnog tužioca – svjedoka Emira Kusturice dat na glavnem pretresu dana 19.03.2007.godine, pročitan je tekst »Čovjek u svom vremenu objavljen u časopisu »Monitor» 20.11.1998.godine. Na glavnem pretresu 31.10.2007.godine punomoćnik privatnog tužioca je predložio da se pročita tekst objavljen u nezavisnoj informativnoj reviji "Slobodna Bosna", objavljen nakon glavnog pretresa od 19.03.2007.godine, a branilac okrivljenog je predložio da se pročitaju tekstovi objavljeni u časopisima "Republika", "Start", "Nin", "Figaro", "Pobjeda", sve kao u prethodnom

postupku , a osim tih tekstova da se pročitaju i tekstovi - intervju Emira Kusturice švedskom dnevniku, tekst "Jugoslavija je jedna multietnička država na BAalkanu" objavljen u dnevnom listu "VEčernje novosti" od 05.01.1999.godine. Kako predlog odbrane za određeni broj tekstova nije sadržao jasno vidljivo ime časopisa u kome je objavljen tekst, kao ni datum objavljanja, sud je naložio branioncu okrivljenog da dostavi original tekstove da bi se gornji podaci nesumnjivo utvrdili. Na sledećem pretresu branilac okrivljenog i okrivljeni su obavijestili sud da nisu uspjeli da pronađu original novine, radi čega iste nisu priložili sudu. Objasnili su da su tekstovi priloženi iz Narođne biblioteke. Sud je odlučujući o predlogu odbrane donio rješenje kojim je odbijen predlog da se kao dokaz provede: čitanje teksta "No 633 Jovica Stanišić objavljen u časopisu «Monitor» od 16.06.1995.godine, teksta pod naslovom «Milorad Vučelić» objavljen u časopisu «Vreme» od 03.05.1997.godine, čitanje teksta iz IN magazina objavljen 1997.godine (po navodima odbrane), zatim teksta pod naslovom «Kozer pere rat u prošlost» objavljenog u časopisu «Republika» od 31.12.2000.godine, izvod iz analize – teksta dr.Nede Todorović objavljen u Beogradu 2002.godine, zatim čitanje teksta «Zavjera protiv javnosti» objavljen u časopisu «Republika» decembra 1998.godine, tekst iz istog časopisa od 16-30.11.1995.godine pod naslovom «RTB/RTS od socijalizma do nacionalizma». Po mišljenju suda, gore navedeni tekstovi ili se bave analizom televizije kao medija ili analizom noavinara određenih časopisa bez ijedne riječi o Emiru Kusturici, ili se bave pojedinim ličnostima. No, u tim tekstovima takodje nema riječi o Emiru Kusturici. U tekstu "Kozer pere ratnu prošlost" - čitav tekst je o Vučeliću bez ijedne riječi o Kusturici. U tekstu "Zavjera protiv javnosti" govori se o djelovanju televizije sa posebnim osvrtom na vijesti RTS-a i izvještavanjem RTS-a i politike u cilju veličanja Srba, izostavljajući informacije o dogadjajima koji bi javnosti pružili drugačiju sliku stvarnih zbivanja, ali u tim tekstovima nema niti jedne riječi o Kusturici ili njegovim istupima. U časopisu "Republika" u tekstu pod br.128 radi se o analizi i kritici izvještavanja RTS-a i novinara iz Srbije o ratnim dešavanjima u Hrvatskoj i Bosni i ni u jednom dijelu nema pomena o Emiru Kusturici. Članak obiluje imenima novinara , urednika , priloga kojima su neprofesionalno obavljali svoj posao i što se sve pojavljuje u raznim medijima ali ni pomena o Emiru Kusturici. U časopisu "Play boy" objavljen je tekst koji je izašao nakon objavljanja spornog teksta, što znači da navedeni tekst ni u kom slučaju nije mogao da posluži kao inspiracija okrivljenom prilikom sačinjavanja spornog teksta. I, na kraju, ni u tekstu dr Nede Todorović nema pomena o Kusturici iako se radi o analizi i studiji o televiziji. Sud je zaključio da je odbrana na zadnjem glavnom pretresu predložila čitanje određenih tekstova, a koje nije predlagala ni tokom prethodnog postupka, ni tokom ponovljenog postupka sve do pred kraj, pa je zaključak suda da su navedeni tekstovi zaista bili inspiracija okrivljenom prilikom sačinjavanja spornog teksta, isti bi se pozvao na njih ili u prethodnom postupku kao odgovor na pitanje šta je okrivljenom poslužilo kao inspiracija, ili bi to bilo predloženo prilikom pisanja žalbe, ako ne ni tada onda na početku ponovnog postupka ili najksanje u toku izjašnjenja privatnog tužioca kao svjedoka, a okrivljeni ni u jednoj od datih situacija nije predložio već to radi 16.11.2007.godine. Odlučujući o predlogu punomoćnika privatnog tužioca da se pročita tekst "Oči u oči sa Dželatović řegtom Emirom Kusturicom" objavljenim u Nezavisnoj reviji "Slobodna Dalmacija", sud je našao da predlog nije osnovan i kao takvoga odbio jer po mišljenju suda taj tekst nije od bitnog značaja za razrešenje ove krivično pravne stvari. Valja naglasiti da je odbijen predlog odbrane da se u svojstvu svjedoka saslušaju svjedoci Esad Kočan i Senad Avdića, jer po mišljenju suda ti dokazi nisu bitni za razrešenje ove krivično pravne stvari, niti je tokom postupka dovedena u pitanje činjenica da je tekst uredjen od strane okrivljenog i da ga je glavni i odgovorni urednik prihvatio. Sud je odbio predlog odbrane za provodjenje sledećih dokaza – tekstova objavljenih u listu «Novosti» od 27.maja 1995.godine sa naslovom «Sve nade u Kusturicu» i naslovom «Korak do Palme», zatim tekstovi u časopisu «Novosti» objavljeni 30.maja 1995.godine pod naslovom «Veće velike radosti» zatim «Nagrada filmskom geniju» zatim tekst objavljen u Novosima 28.maja 1995.godine «Kruna od Kusturice» kao i tekst sa naslovom «Klizav BAalkan», zatim tekst sa naslovom «Jugoslavija je jedna multietnička država na BAalkanu» iz koje kopije se ne može zaključiti u kojem časopisu i kojeg datuma je obajavljen, na kopiji postoji samo datum 05.01.1999.god., zatim tekst pod naslovom «Bitna za istinu» na kom se ne vidi u kom časopisu i kog datuma je objavljen osim kopije pečata Express Politika 28.10.1995.godine, zatim tekst otvoreno

pismo pod naslovom «Ne dozvoli im da čuju ono što žele» iz kojeg se takodje ne može vidjeti u kom časopisu i pod kojim datumom, osim što je rukom napisano «naša» ispod čega je kopija otiska «Borba» a gore datum takodje kopija 26.06.1995.godine, te tekst sa naslovom «Prepoznajemo scbe u drugima» iz kojeg teksta takodje ne može sa sigurnošću da se utvrdi u kom časopisu je objavljen i kojeg datuma osim što postoji kopija utisnutog datuma od 15.06.1992.godine, zbog čega suđu predloženi tekstovi ne mogu poslužiti kao dokaz u ovoj krivično pravnoj stvari.

Sud je nakon brižljive, svestrane i savjesne ocjene navoda privatne tužbe, odbrane okrivljenog Nikolaidisa te svih dokaza kako pojedinačno tako i u svojoj medjuzavisnosti našao da je okrivljeni Nikolaidis izvršio krivično djelo kleveta iz čl.196 st.2 u vezi st.1 KZ RCG na način, u vrijeme i na mjesto bliže označeno u izreci presude, pa ga je Sud oglasio krivim i kao krivično pravno odgovornim osudio kao u izredci presude.

Privatni tužilac Emir Kusturica je u svom svjedočkom iskazu na glavnem pretresu od 19.03.2007.godine naveo da novinar mora objektivno da izlaže i nikako ne smije da objašnjava nečiji identitet, posebno ne vjerski. Ne smije da se šali sa ličnim osjećanjem pripadnosti. Činjenica je da je on u jednom trenutku javno objavio kakva su njegova vjerska osjećanja ali to ne znači da neko ima pravo da se sa tim njegovim vjerskim osjećanjem poigrava, da ga objašnjava, krivo predstavlja, niti može da ga prevodi na jezik netrepljivosti i mržnje. U suštini to je i osnovni razlog radi kojeg je on podnio tužbu. Objasnio je da je novinar neko ko stvara sliku o nečemu ili nekome pisanom riječju, i na sebe ima veliku odgovornost, dok režister te slike postavlja na drugi način stvarajući film. Ovaj tekst je kod njega proizveo duhovni poremećaj. U njemu je iznijeto niz neistina, iskrivljenih slika o njemu lično, koje tako kad su istrgnute iz konteksta stvaraju pogrešnu sliku o njemu. Rezultat tog teksta bio je ne samo njegova lična povrijedjenost već mu se i veliki broj njegovih poznanika i prijatelja obraćalo telefonskim putem i pitali ga da li je tačno ili nije tačno, i on je morao da objašnjava i da im stvari približava. Predmetni tekst je kod njega izazvao duhovni poremećaj zbog niza neistina i iskrivljenih slika. Ukazao je na 5 pasusa ovog teksta koji su posebno uticali na njega, a koji samo malo drugačije da su uradjeni ne bi imali taj prizvuk koji nosi u sebi, počevši od prvog pasusa gdje novinar navodi da je svaka budala, baraba, bitanga mogla da se pojavi na televiziji, a na vrhu te arhitekture bio je on. Samo malo drugačije da je sve to rečeno ne bi pobudilo kod njega to što je pobudilo. Kada se pročita sporni tekst i izdvojen po pasusima i u cijelini u kontekstu o njegovom mišljenju želja i namjera pisca je bila da se njegova ličnost prikaže u negativnom svjetlu. Ono što ga je posebno u ovom tekstu pogodilo to je atak na njegovo osnovno ljudsko pravo, pravo na vjeroispovijest. SA tim niko ne smije da se igra, a njegovo lično pravo na koji način će se on osjećati i saopštiti javnosti koje je to njegovo osjećanje. Spornim tekstrom je urušen osnovni identitet onoga što je u porodici postojalo i što postoji u skoro svakoj porodici kao dramatična tačka. U ovom tekstu navodi se i dio njegovih intervjuja, međutim okrivljeni je i to interpretirao pogrešno, sa željom da se stekne pogrešan zaključak o svemu tome. Izmedju ostalog naveo je da je on rekao u jednom intervjuu da je veći Turčin od Alije Izetbegovića. To je potpuno pogrešna interpretacija onoga što je on zaista rekao. U suštini to je bio razgovor izmedju njega i Izetbegovića dok je bio živ, kada mu je on objašnjavao da inače ima želju da snimi film po knjizi Ive Andrića a za koga je Alija tvrdio da je dijete mržnje. Da bi mu približio koliko je Ivo Andrić poznavao Bosnu, shvatio da se radi o trusnom području u kome svako malo može da počne rat i borba za leševe, on mu je u tom razgovoru prepričao jedan dio iz «Travničke hronike» gdje doktor katolik štiti SRBINA koga vode na linč, i u tom trenutku on se njima obraća i kaže da je veći Turčin i Musliman od njih. Taj doktor je sahranjen na muslimanskom groblju. Ovim on je htio da kaže kako dramaturgija čeka svakoga, bilo na početku, tokom trajanja ili na kraju samog života. Inače, njegovo mišljenje je da intervju ne mogu da budu osnova za shvatanje nečije ličnosti niti polemisanje, jer poznato je da ono što se kaže u intervjuu često i ne bude sve objavljeno, tako da je došlo ili do pogrešnog prevoda ili do pogrešne interpretacije interjua koji je on dao «Figarou» i naveo da je moral relativna stvar. Dakle, on smatra da intervju nije iskaz koji može služiti kao argument, da je on dao puno intervjuja da zaista nije mogao da demantuje sve ono što inače nije stajalo. A u Hagu

kome ne ide baš najbolje, pokazalo se , nažalost, da su glavni argumenti bili upravo interjui za koje on tvrdi ovo što tvrdi. On nije na taj način to objasnio novinaru «Figaro» već je govorio o moralnom relativizmu koji postoji na svakom meridijanu u bilo kojoj zemlji svijeta, da to nije specifikum ovog područja i ni u kom slučaju ni u tom tekstu niti u nekom drugom intervjuu on nije opravdao SRbe za istobljenje Muslimana. Naprotiv, on je govorio da niko ne može opravdati ono što su učinili u Bosni i naravno ogradio se i rekao da to nije jedini dio priče. Kada se nečija ličnost želi predstaviti u negativnom smislu , onda se to radi na način što se površno izuzimaju istrgnuti djelovi iz onoga što je rečeno, pa je na taj način lako porušiti i stvoriti negativnu sliku o nekome . On je ovaj tekst upravo tako i doživio: kao želju da se on prikaže u negativnoj slici. Kad ga neko posmatra da je rodjen u Bosni i tamo živio 20. godina i smjestili ga samo u taj prostor, možda bi taj neko i mogao da polemiše, ali činjenica je da on nije samo sa tog prostora, da je on mnogo više od toga, da pripada isto toliko i drugim zemljama jer se njegovi filmovi prikazuju širom svijeta. Dalje je naveo da može da shvati i da prihvati da neko kritikuje njegov film, da kaže da njegov film ne valja , pa je to dužan i stojički da izdrži, ali nikako ne može niti da opravlja niti da prihvati da neko njegova lična , intimna prava iznosi na način kako je to učinjeno u spornom tekstu. To kako se on osjeća , to je njegovo lično pravo, ali pisati «da se začeprka da ja potičem od majmuna» to je izrugivanje. Svjedok je dalje naveo da je njegov otac bio veći Srbin od mnogih koje on zna i nikada nije klanjao, bio je ateista. Njemu je to kao malom bilo čudno, međutim, kasnije uz objašnjenje njegovog oca, a i njegova saznanja, on je došao do istog zaključka. Njegovi preci kao i preci Meše SElimovića su sa područja Hercegovine, gdje je jedan brat ostajao u hrišćanstvu a drugi primao Islam, a on poznaje tu svoju istoriju. Što se tiče finansiranja njegovih filmova, on je imao sreću što je stekao ime na tržištu još 1981.godine. Filmovi «Undergraund» i «Život je čudo» i «Arizona drim» finansirale su nezavisne filmske kuće. «Undregraund» finansirao je «Buig» i samo dijelom taj film snimljen je u Beogradu , da bi se smjestio u određeni ambijent. Međutim, taj film ima nešto svemirsko , ima nešto što prepoznaju u svim zemljama gdje se prikazivaо kao svoje, a do takvog zaključka on je došao ne samo po broju gledalaca koji je bio u 20-tak zemalja gdje se prikazivaо film , nego i nastupajući sa grupom kao muzičar. Komunicirao je sa publikom koja je gledala taj film i koji su ga na njegovu sreću potpuno pravilno shvatili. Taj film nije apologetika vlasti nego upravo suprotno. On ne propagira vlast već se izrujuje vlasti , izrujuje se određenom načinu razmišljanja i djelovanja. SVi navedeni filmovi postigli su uspjeh a ne kako što je to u tekstu napisano da su propali, da on sa njima nije uspio , da nemaju gledanost. Objasnio je da doći u Kan , učestvovati, prikazati svoj film , ne može bilo ko. Tamo se samo kvalitetom može probiti. Kvalitet procjenjuju i književnici i umjetnici drugih profila.Naime ideja u tekstu je da on nije propustao priliku da vrši propagandu protiv bosanskih muslimana a upravo filmovi o kojima je riječ su dobili nagrade kao sto su Zlatna palma,Srebrni lav u Veneciji,Cezara u Francuskoj kao i niz drugih nagrada koje nije vrijedno pominjati.Imajući sve navedeno u vidu bilo bi zaista sumnjivo da bi jedan južnoamerički dobitnik Nobelove nagrade kao što je Nadgi Gordiner glasala za nekog ko čini ovo sto tvrdi okrivljeni u spornom tekstu.Kruna te ideje je presjednikovanje kariskim žirijem koje se desilo prije dvije godine gdje je on bio presjednik nobelovcima najznačajnijim autorima u sferi filma,slikarstva pa je čak i ove god. 25 maja njegov film uvršten u zvaničnu konkurenčiju kanskog festivala.Da je bio ovakav kako ga je opisao sporni tekst sigurno ne bi prošao. Dalje je naveo da u svijetu postoji polarizacija na dva pola – globalistički i onaj koji se opire tom polu a koji se naziva antiglobalistički, a sad čak i alteglobalistički, to su procesi opiranju širenja globalizma, utiranja ličnosti identiteta i svega što čini čovjeka. Ovdje na ovim prostorima ta polarizacija još nije počela zbog toga što još nije završen proces prelaska iz komunizma na trižišnu ekonomiju. On je na Zapadu već 25 godina i ova polarizacija mu je poznata i bliska, a on pripada bloku antiglobalista. Argumenti u tekstu da ne može biti antiglobalista a pušiti kubansku cigaru je po njemu dječija priča, i Če Gevara je htio da izveze revoluciju čak i u Afriku sa kubanskom cigaram u ustima, a pri tom nije imao vozilo. Olakšavajuća okolnost je ta što on već dvije godine ne puši. Naime, ovaj tekst je proizveo netrepeljivost prema njemu lično, tako da su bile i brojne reakcije putem telefona. Tih poziva je bilo 5-6. Pored tih poziva bila je i prijetnja od izvjesnog Šaja najbližeg saradnika Bakira Izetbegovića, sina Alije, koji mu je prijetio da će ga ubiti , likvidirati. Dakle, nije u pitanju broj poziva, nego činjenica da se takav negativan naboј širi

poput elektromagnetskog talasa i da je on tu netrepljivost osjećao do te mjere da kada je izgradio grad i crkvicu u Srbiji neki su se prosto pitali gdje je sakrio džamiju. Pred početak rata u Bosni on je obavljao razgovore sa mnogim ljudima, upozoravao da može doći do rata i molio ih da do toga ne dodje, odnosno da to spriječe. Jedan od takvih njegovih apela izašao je u časopisu «Il Mondo» pod naslovom «Evropo, moj gradgori». Dakle, njegova ideja je bila da ne dodje do rata i da se sva kompleksna pitanja koja postoje na tom području riješe mirno. Kao što je poznato Crna Gora se odvojila od SRbije i kako su kompleksa pitanja koja su se pojavila, ta kompleksnost nije ništa manja nego što je bila na području Bosne, pa je sve to uspjelo mirno da se završi. To je ono što je on želio za Bosnu. On je apelovao na bosanske muslimane da ni pošto ne udju u rat sa SRbima, jer se znalo da sa Hrvatima neće. I posle toliko sišnih godina pokazuje se da je on bio u pravu. Što se tiče fotografije sa Vučelićem i Jovicom STanišićem, a koja je provedena kao dokaz, ista je snimljena nakon premijere filma «Underground». Naveo je da se on slikao i sa Pol Gotjeem u Njujorku i da mnogi žele da se slikaju sa njim, te da on tu ne može mnogo da bira. U konkretnom slučaju na slici je Jovica Stanišić koji praktično više nije u Hagu već je pušten iz istog, premda fotografija ne može da bude dokaz ničemu. 1995. godine on se slikao i sa gđinom Djukanovićem (koji se sukobio sa Miloševićem) kada ga je podržao javno na promocijama, a drugi put njegovo takvo javno istupanje bila je podrška DSS-u u Beogradu, Vojislavu Koštunici. Naglasio je da on nikada nije bio član nijedne partije i da su to njegova dva jedina istupa vezana za političku aktivnost. Pošto mu je tokom postupka postavljeno pitanje da li je mijenjao mišljenje, on je istakao da ljudi moraju mijenjati mišljenja prema dogadjajima koji se odigravaju, tako da je i njegovo mišljenje ne samo o Miloševiću već i o Bušu, Žak Širaku, evoluiralo u mjeri u kojoj su ga dogadjaji demantovali. Tako da je i pitanje političke podrške Djukanoviću tada kada nije bilo lako, (kada svi znaju koliko je ubda ukorijenjena duboko u našu istoriju) pomoći mlađom političaru koji se suprotstavlja Miloševiću. Dakle, želja okrivljenog pisanjem ovakvog teksta bila je zapravo njegova projekcija, a skriva se iza suštinskih briga oko genocida, jer ako je neko prije 10 godina učestvovao u rušenju Miloševića, a drugi mu namiče priču o tome da je njegov šegrt, to je onda dvostruko besmisleno i ide u sferu zlopamćenja. Zlo je suština ovog teksta. Ideja u tekstu je da on nije propuštao priliku da vrši propagandu protiv bosanskih muslimana, a upravo filmovi o kojima je riječ su dobili nagrade kao što je «Zlatna Palma», «Srebrni Lav» u Veneciji, «Cezar» u Francuskoj, i niz drugih nagrada. U toliko je vrlo sumnjivo da bi Nadgi Gordiner – južnoafrički dobitnik Nobelove nagrade, glasao za nekog ko čini ovo što se tvrdi u predmetnom tekstu. Kruna te ideje je predsjednikovanje Kanskim žirijem koje je bilo prije dvije godine, gdje je on bio predsjednik nobelovcima, najznačajnijim autorima svog filma, slikarstva. Objašnjavajući svoje subjektivno osjećanje privatni tužilac je naveo da je to isto kao kad se kaže da objektivno bolesniku nije dobro, a subjektivno se osjeća dobro, te da je to po njegovom mišljenju besmisleno. Kad neko za nekog napiše da je spremjan da zatre sve što je muslimansko, i da stoji iza Dželata, pa se to još i objavi u javnosti, onda više nema ni objektivnog ni subjektivnog već se stvara ambijent za linč pa je irelevantno da li je bilo 5 ili 6 poziva ili je bila jedna prijetnja smrću, koja je bila objektivna a subjektivno je vrlo intezivan doživljaj. U vrijemenu kada je izašao predmetni tekst njemu je umirala majka, pa je vozio od bolnice do bolnice i nekako joj je došao ovaj tekst do ruke koji potire sve ono što je ona vjerovala da on jeste, pa dok je umirala nosila je bol koji je ovaj tekst njemu nanio. On je tada pitao ljudi iz vrha ove republike, «zašto sve ovo», nisu li učinili sve ovo što je već naveo za Miloševića, na šta mu je odgovoren da su to tužiocu koji napadaju njih, da su oni njima cilj a da on nacilja ko je to. Privatni tužilac je dalje naveo da je na poziv svog kuma Bilića Zorana koji drži kafanu «Dom za vještaanje» u Sarajevu i pitanja «kume da li si ti onako stvarno crn kao što tvrdi onaj Crnogorac, da li si stvarno onoliko loš čovjek, da li stvarno onoliko mrziš Muslimane?», on je odgovorio pitanjem «Jel ti to misliš kume?», na šta mu je ovaj rekao «pusti to što ja mislim, ti znaš koliko eha doživljava svaka priča o tome u Sarajevu». On je predpostavio da mu je kum prenosi raspoloženje iz kafane u kojoj dolazi mnogo ljudi. Tekst objavljen u «Monitoru» kasnije i sudski proces su proizveli efekte o kojima on govori. Tekst koji govori na najgori mogući način o njemu, a bez argumenata i poziv njegovog kuma koincidiraju vremenski a takodje i prostorno. Takođe je naglasio da odbrana nikada neće dokazati da je on čovjek koji tvrdi kako su SRbi u pravu što zatiru Islam u Bosni, jer on nikada nije

govorio da su SRbi u pravu što zatiru Islam u Bosni, nikada i to je činjenica. Rečenica da on tvrdi da su SRbi u pravu što zatiru Islam u Bosni nije impresija nego tvrdnja, a ona se ne da isčitati nigrdje izuzev u shvatanju okrivljenog. Kada je rekao da niko ne može opravdati SRbe za ono što su učinili u Bosni on tvrdi da ova rečenica nije izgovorena na relaciji sa Srebrenicom. Međutim, on ne sumnja da je u SRebrenici izveden pokolj. Međutim, to nije predmet te rečenice. On tumači ono što je mislio drugim dijelom rečenice koja se odnosi konkretno na film «Život je čudo» i njegov zaplet. DAkla, rečenica «ali ovaj film je suviše bučan da bi...» tiče se zapleta filma i klizav je teren u kome se nečije riječi tumače a to nije iskaz u autorskom tekstu već istrgnuti kontekst koji dovodi do krivičnog djela. Ideja da neko iz rečenice «niko ne može opravdati...» podrazumijeva i 3000 nestalih SRba u Sarajevu, te je očigledno da je tamo zaista bilo pokolja i to treba da se ispita. Dakle, on ovim uvodi novu temu ali to čini na sudu među učenim ljudima. Kako može neko da u rečenicu ubaci Srebrenicu – u Bosni je bilo zločina na mnogim stranama a on je uveo danas ovdje i još jedan. Dakle, ako je okrivljeni u rečenici u kojoj nema SRebrenici podveo tu temu da bi izveo svoj zaključak, on je mišljenja da su proizvoljnisti do kojih je isti stigao u svom tekstu najbolji dokaz za sud. NIz impresija koje su zgusnute iz stotinu intervjuja gdje su pasusti montirani i slagani po intenciji zle volje treba da dobiju svoju kaznu.

Kako su odbrana okrivljenog i iskaz oštećenog bili potpuno različiti, sud je radi utvrđenja činjeničnog stanja i razrešenja ove krivično pravne stvari proveo brojne dokaze.

Nedvosmisleno je tokom postupka utvrđeno da je okrivljeni Andrej Nikolaidis autor teksta objavljenog u nedeljnom časopisu «Monitor» od 28.05.2004. godine pod naslovom «Dželatov Šegrt» i nadnaslovom «Emir Kusturica pravoslavni hrišćanin». Prednje utvrđenje proizilazi iz čitanja spornog teksta i odbrane samog okrivljenog. DAkla, nedvosmisleno je utvrđeno i to da je okrivljeni u navedenom tekstu između ostalog napisao «te budući da više nikome nije trebao Bošnjak koji tvrdi kako su Srbi u pravu što zatiru islam u Bosni, Kusturica je bio manje atraktiv za medije... Nije bio tu da sa njima ispaljuje topovske salve po Crnom vrhu, Bjelavama i Baš-čaršiji, ali im je svojim umjetničkim i medijskim pregalashtvom kad je god mogao pružao alibi za svakog ubijenog muslimana koji nije želio da prizna da je porijeklom «pravoslavni hrišćanin»...

Po mišljenju suda, ovakvi navodi predstavljaju činjenično tvrdjenje, a činjenično tvrdjenje je podobno za utvrđenje istinitosti.

Dokazima provedenim tokom postupka, po mišljenju suda okrivljeni nije dokazao istinitost prednjih navoda.

Okrivljeni u svojoj odbrani prvenstveno ističe da je sporni tekst napisao povodom objavljenog intervjuja koji je Emir Kusturica dao francuskom časopisu «Le Figaro»

IZ navedenog teksta intervjuja proizilazi da je Emir Kusturica odgovarajući na pitanja novinara govorio o sebi, o svom stvaralačkom radu i ni u jednom trenutku nije iznio tvrdnju (ni posredno) da su Srbi zatirali islam, ili da opravdava bilo na koji način ubijanje, a samim tim ni ubijanje muslimana u Bosni. Naprotiv, u tekstu navodi: «Niko, naravno ne može opravdati što su Srbi učinili u Bosni».

Pored navedenog teksta koji je bio po riječima okrivljenog osnova za tekst koji je objavio u Monitoru, okrivljeni se u svojoj odbrani u prethodnom postupku pozvao na jedan broj tekstova koje je imao u vidu prilikom sačinjavanja spornog teksta.

Istinitost tvrdnje okrivljenog iz spornog teksta ne proizilazi, ne utvrđuje se ni iz teksta Pavla RAka objavljenog u časopisu «Republika» pod naslovom «Zločin je zločin, a nacizam je nacizam». Činjenica je da u navedenom tekstu autor navodi: «Obojica su svojevremeno svoj umjetnički dar stavili u službu

Miloševićeve politike». Ali, to je njegov zaključak jer u samom tekstu kaže da se ne sjeća da je Kusturica igdje jasno objasnio zašto je svoj umjetnički dar stavio u službu Miloševića – dakle ne proizilazi iz stava Kusturice koji je ovaj jasno izrazio. Uostalom iz navedenog teksta se ne može zaključiti da je Kusturica znao za navedenu radnju Limonova, već da je za to znao pisac teksta, a u saznanju je bio da Kusturica ima namjeru da snima film po «jednoj od novih knjiga Lemonova» koji je inače dobitnik mnogih nagrada za književnost.

U tekstu Stanka Cerovića «Trijumf manipulacije» govori se o filmu «Undergraund» koji je dobio nagradu na filmskom festivalu u Kanu, o tome kako je isti tumačen pred žirijem pomenutog festivala kao i o vidjenju istog od strane STanka Cerovića koji je napisao ovaj tekst i koji između ostalog navodi da je Kusturica gdje god je mogao u ovom filmu upotrijebio dokumenta koji diskredituju druge jugoslovenske narode ili truli Zapad koji se zavjerio protiv SRba kao i o njegovoj podršci Miloševiću i srpskom nacionalizmu. Dakle, činjenica je da je u navedenom tekstu iznesen vrednosni sud o stvaralaštву i političkom stavu Emira Kusturice od strane autora navedenog teksta, te kao takav ne potvrđuje i ne pruža okrivljenom materijalni dokaz da je Kusturica pružao alibi Srbima za ubijene muslimane, niti da je tvrdio da su Srbi u pravu kad zatiru islam u Bosni.

Ni polemika Emira Kusturice – Dobrice Čosića objavljena u časopisu NIn januara 1997. godine u kojoj Dobrica Čosić ističe da nije tačno da su on i Alija Izetbegović ikada razgovarali o stvaranju etnički čistih teritorija, niti se o tome ikada dogovarali, te da je to Emirova proizvoljnost koja je prirodan izraz lakoće zaborava čovjeka svestkih poslova i neizbrojivih komunikacija kojima je neizbjegno morao nastati poremećaj u vezama, za šta on ima puno razumijevanje, na što je Kusturica odgovorio Čosiću da ako je priča o mirnom preseljavanju Muslimana i SRba u predratnoj Bosni jedina stvar koju je Dobrica Čosić zaboravio onda mu nju opršta, ne pruža okrivljenom materijalni dokaz da je Emir Kusturica pružao alibi SRbima za ubijene muslimane, niti da je tvrdio da su SRbi u pravu kad zatiru Islam u Bosni.

Što se tiče teksta «Čovjek u svom vremenu» objavljen u časopisu «Monitor» 20.11.1998. godine, takođe ne pruža materijalni dokaz okrivljenom kojim bi se mogli potvrditi njegovi navodi a sa razloga što isti govori o Miloradu Vučeliću, njegovom političkom stavu, pristrasnosti kao i njegovim poslovnim aktivnostima gdje se ni jednom jedinom riječju ne pominje Emir Kusturica niti se potvrđuju navodi okrivljenog u predmetnom tekstu.

Kada se ima u vidu da je Emir Kusturica poznati režiser sa brojnim osvojenim nagradama, između ostalih i dvije Zlatne palme na Kanskom festivalu, i Srebrnog medveda na Berlinskom festivalu itd., ne čudi činjenica da sa njim žele da se slikaju mnogi, između ostalih i aktuelni političari, tako da, po mišljenju suda, navedena fotografija ne dokazuje ono što okrivljeni tvrdi da predstavlja.

NI tekst objavljen u časopisu "Monitor" 20.novembra 1998.godine pod naslovom "Čovjek u svom vremenu" nadnaslovom "Prevlast: Milorad Vučelić" po mišljenju suda ne predstavlja dokaz da je istinita tvrdnja okrivljenog koju je iznio u spornom tekstu "Djavlov šegrt". Naime, navedeni tekst bavi se analizom djeđovanja, ponašanja Milorada Vučelića, njegovim povezivanjem sa periodom vladavine Miloševića, usponima i padovima Milorada Vučelića, koga je on u tom vremenu podržavao a koga ne, i iz navedenog teksta takođe ni na jedan način ne može da se zaključi da je Emir Kusturica "... bošnjak koji tvrdi kako su Srbi u pravu što zatiru Islam u Bosni..." ili da je on "... svojim umjestničkim i medijskim pregalaštvom kad je god mogao pružao alibi za svakog ubijenog muslimana koji nije želio da prizna da je porijeklom "pravoslavni hrišćanin"...".

Rezonujući na prednje navedeni način sud zaključuje da okrivljeni tokom postupka nije dokazao činjeničnu tvrdnju da je Emir Kusturica pružao alibi Srbima za svakog ubijenog muslimana, te da su Srbi u pravu kad zatiru islam u Bosni, niti je dokazao da je imao osnovanog razloga da povjeruje u

istinitost takve tvrdnje, što dalje znači da je isti, kao novinar nedeljnog časopisa «Monitor» u tekstu «Dželatov šegrt» iznio za privatnog tužioca tvrdnje koje nisu istinite i koje po svom karakteru i sadržini štete njegovoj časti i ugledu i time izvršio krivično djelo kleveta iz čl.196 st.2 u vezi st.1 KZ CG.

Objektivni elementi bića navedenog krivičnog djela sastoje se u sledećem: tvrdnja se odnosi na privatnog tužioca Emira Kusturicu, tvrdnja je takva da objektivno uzevši kod trećih lica (čitalaca) može stvoriti uvjerenje o mogućnosti postojanja odredjene činjenice – dakle objektivno može škoditi časti i ugledu jer u sredini u kojoj živimo, u okolnostima u kojima živimo unazad 15 godina, sa ratom u neposrednom okruženju reći za nekog ko nije optužen pred sudom, ko nije učestvovao u ratu, da pruža alibi za svakog ubijenog muslimana, i da su Srbi u pravu što zatiru islam u Bosni, a da to ta osoba nikad ni u jednoj svojoj izjavi nije rekla, svakako je ozbiljno, a može se stvoriti uvjerenje kod čitalaca da je to zaista tako. Pošto takva tvrdnja okrivljenog nije dokazana njeni sadržini svakako šteti časti i ugledu privatnog tužioca.

Okrivljeni je bio svjestan da za privatnog tužioca iznosi neistinite tvrdnje koje štete časti i ugledu, ali je to i htio što znači da je pri izvršenju djela postupao sa direktnim umišljajem. Ovakav zaključak suda proizilazi iz sledećeg:

Činjenica je da se novinari, pisci, pjesnici koriste metaforom kao načinom izražavanja ili tekst objavljen u Monitoru sa naslovom "Dželatov šegrt" ni u jednom svom dijelu ne sadrži ovaj vid izražavanja. Naprotiv, čitav tekst, a sud prilikom utvrđenja činjenica mora da sagledava tekst u cjelini, odiše negativnim stavom autora istog prema Emiru Kusturici, negirajući ga kao ličnost, kao režisera, kao umjetnika i kao čovjeka, što je po mišljenju suda nedopustivo i protivno novinarskom i ljudskom kodeksu. Pored niza uvredljivih navoda okrivljeni u tekstu iznosi i činjeničnu tvrdnju »...te budući da više nikome nije trebao Bošnjak koji tvrdi kako su SRBi u pravu što zatiru Islam u Bosni, Kusturica je bio manje atraktivan za medije... Nije bio tu da sa njima ispaljuje topovske salve po Crnom vrhu, Bjelavama i Baš-čaršiji, ali im je svojim umjetničkim i medijskim pregaštvom kad je god mogao pružao alibi za svakog ubijenog muslimana koji nije želio da prizna da je porijeklom »pravoslavni hrišćanin«... i pti tom zna da iznosi neistinu jer dokaza ni neposrednih ni posrednih za takvu tvrdnju nema, ali radi degradiranja ličnosti oštećenog on to i hoće i pored svijesti da takve činjenične tvrdnje mogu da nanesu štetu oštećenom. Dokazi na koje se okrivljeni u svojoj odbrani poziva ni u kom slučaju (što se utvrdilo i analizom tekstova koji su po riječima samog okrivljenog bili njegova inspiracija) ne potvrđuju navode spornog teksta. Istrgnuti fragmenti, pojedine riječi, misli iz navedenih tekstova naslućuju se u spornom tekstu, ali ni jedan od tih autora ni alizijom, ni metaforom niti bilo kojom stilskom figurom ne pominje, ne navodi, ne tvrdi ono što tvrdi okrivljeni u svom tekstu: »...te budući da više nikome nije trebao Bošnjak koji tvrdi kako su SRBi u pravu što zatiru Islam u Bosni, Kusturica je bio manje atraktivan za medije... Nije bio tu da sa njima ispaljuje topovske salve po Crnom vrhu, Bjelavama i Baš-čaršiji, ali im je svojim umjetničkim i medijskim pregaštvom kad je god mogao pružao alibi za svakog ubijenog muslimana koji nije želio da prizna da je porijeklom »pravoslavni hrišćanin«...»

Imajući prednje u vidu sud nalazi da su se u radnjama okrivljenog stekli svi objektivni i subjektivni elementi bića krivičnog djela kleveta iz čl.196 st.2 u vezi st.1 KZ CG.

Prilikom odlučivanja u ovoj krivično pravnoj stvari sud je imao u vidu navod odbrane da se novinaru mora dozvoliti slobodnije izražavanje, pa čak i izvjesna doza pretjerivanja jer se na taj način stvara provokacija, što i jeste cilj novinarskog poziva, a što je dozvoljeno i važi i za ovaj i za druge prostore jer su granice prihvatljive kritike za javne ličnosti veće, te da su u tekstu okrivljenog izneseni vrednosni sudovi koji nisu kleveta, pa je našao da je ovakva odbrana neprihvatljiva za sud i ocijenio je kao sračunatu na izbjegavanje krivično pravne odgovorosti okrivljenog. Tačno je da novinarska profesija

služi slobodi izražavanja, koja podrazumijeva slobodu mišljenja, primanja i saopštavanja informacija, kao i komentare svih dogadjaja, pojava, stanja i postupaka ličnosti, u svim oblastima javnog života, uz puno poštovanje sloboda i prava koja štiti Evropska konvencija o ljudskim pravima. Tačno je i da stampa i druga sredstva javnog informisanja imaju veoma važnu ulogu u savremenom životu, pogotovo, kada se ima u vidu da je današnji tempo života veoma dinamičan i da se dogadjaji u njemu smjenjuju brzo i često veoma burno. S' toga informisanost, odnosno obaviještenost građana mora biti obezbjedjena u najvećoj mjeri.

No, s' druge strane sva sredstva javnog informisanja su dužna da istinito i objektivno obavještavaju javnost o dogadjajima i pojavama u zemlji i inostranstvu. Samim tim posebno je zabranjena zloupotreba ovih sredstava. Novinari koji rade na poslovima informisanja dužni su da se u vršenju tih poslova pridržavaju društvene i profesionalne etike, da čuvaju interes društvene zajednice i da posebno poštuju dostojanstvo ličnosti, čast, ugled i moralni integritet građana. Ono što se mora istaći je činjenica da je ponekad teško ocijeniti granicu između dozvoljenog i nedozvoljenog i da pojedine društvene djelatnosti, u koje svakako spada novinarstvo, često zahtijevaju ozbiljnu kritiku pojava, dogadjaja, javnih ličnosti, jer bez te i takve kritike nema napredovanja u društvu. Povoljna ili nepovoljna kritika u suštini treba da djeluje kao podsticaj za dalje, novo i bolje stvaranje. Ali, pod kritikom se ne može smatrati svako iznošenje suda o nečijoj društvenoj djelatnosti, već samo ono koje sadrži ozbiljno, dobromjerivo i konstruktivno ocjenjivanje vrijednosti društvene djelatnosti nekog lica.

Dakle, mišljenje suda je da jeste u opštem društvenom interesu omogućavanje pune stvaralačke slobode, naučnog književnog i umjetničkog rada, iznošenje konstruktivne kritike. A da li je to i navedeni sporni tekst? Po mišljenju suda ne.

Okrivljeni svojom odbranom nije dokazao isitinitost tvrdnji iznesenih u navedenom tekstu jer sud nalazi da selektivno pozivanje na par tekstova na koje se okrivljeni poziva koje su radili njegove kolege, a u kojima je iznošeno negativno mišljenje o privatnom tužiocu i njegovom radu, a pri tom zanemarivanje niz drugih tekstova u kojima se privatni tužilac glorificira ukazuje da prilikom sačivanja ovog teksta okrivljeni nije ni pokušao da objektivno ocijeni privatnog tužioca, njegov rad, njegovo djelo.

Dakle, pravo na slobodu izražavanja ima granicu, a tu i takvu granicu moraju znati novinari i nje se pridržavati. Upravo o tome govori i čl. 10 Evropske konvencije o ljudskim pravima, a oni novinari koji se toga ne pridržavaju bivaju nerijetko osuđeni za klevetu. Na to ukazuju i presude Evropskog suda za ljudska prava sa sjedištem u Strazburu i to: slučaj Prager i Oberschlick protiv Austrije iz 1995. godine, Barfod protiv Danske iz 1989. godine, Worm protiv Austrije iz 1997. godine, Pern protiv Italije iz 1999. godine, Tammer protiv Estonije iz 1998. godine itd..

Član 10 Evropske konvencije o ljudskim pravima štiti pravo novinara da objave informacije o pitanjima od opštег interesa pod uslovom da postupaju dobromjerivo i na osnovu tačnih činjenica, i da pružaju precizne i pouzdane informacije u skladu sa novinarskom etikom, a tvrdnja usmjerena protiv privatnog tužioca je izuzetno ozbiljna (kako je već objašnjeno). Prekomjerna širina optužbi u nedostatku činjenične osnove su nepotrebno škodljivi, a istraživanje na koje se u odbrani poziva nije dovoljna da potvrdi tako ozbiljna tvrdnja. A radi se o činjeničnom tvrdjenju, a ne o iznošenju vrednosnog suda, kako odbrana navodi, jer reći za nekoga: «...više nikome nije trebao Bošnjak (Emir Kusturica) koji tvrdi da su Srbi u pravu što zatiru islam u Bosni...» pružao im je alibi za svakog ubijenog muslimana koji nije želio da prizna da je porijekom «pravoslavni hrišćanin», jeste činjenična tvrdnja, kako je već obrazloženo, koja činjenična tvrdnja nije dokazana tokom postupka.

Sud je razmatrao i ostale navode odbrane i našao je da su isti bez uticaja na drugačiju odluku suda.

